

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 12 (485)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
22 червня 2019 року

ДЕНЬ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА

СВЯТО ТИХ, ХТО РЯТУЄ ЖИТТЯ Й ВСЕЛЯЄ ВІРУ В ОДУЖАННЯ

У Тернопільському національному медичному університеті імені І.Горбачевського 13 червня відзначили День медичного працівника. Як підкреслили ведучі дійства, бути лікарем означає невпинно й постійно працювати над собою впродовж усього життя.

У своєму вітальному слові ректор ТНМУ, професор Михайло Корда зазначив: «У нашому університеті працює понад 1300 осіб, з яких понад 640 осіб – це професорсько-викладацький склад, що спрямовує щодня свої знання й зусилля на підготовку нових поколінь лікарів, фармацевтів, стоматологів, медсестер, які в майбутньому будуть пра-

відсотків з них мають вищу лікарську категорію, понад 15 відсотків – першу. Щодня вони пропускають через себе біль своїх пацієнтів. Водночас вони – науковці, тому опрацьовують великі масиви наукової інформації. Вони також педагоги й щодня вкладають душу та серце в своїх студентів. Щиро вітаю вас з професійним святом. Бажаю вам енергії та любові до нашої спільної праці, сімейного затишку й добробуту. Нехай нам щастить у нашій роботі!».

Голова Тернопільської обласної державної адміністрації Степан Барна також привітав всіх присутніх з професійним святом. Він подякував викладачам і студентам ТНМУ за важку працю в галузі медицини, за велику волонтерську працю на благо України та її народу.

Степан Степанович відзначив низку представників нашого університету. Грамотами Тернопільської обласної державної адміністрації були нагороджені Андрійчин Михайло Антонович – академік НАМН України, професор, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами; Бойчук Алла Володимирівна – професор, завідувачка кафедри акушерства та гінекології ННІ післядипломної освіти; Дейкало Ігор Миколайович – професор, завідувач кафедри загальної хірургії; Дзюбановський Ігор Якович – професор, завідувач кафедри хірургії ННІ післядипломної освіти; Крицька

Галина Анатоліївна – доцентка кафедри загальної гігієни та екології; Лихацький Петро Григорович – доцент кафедри медичної біохімії; Марчук Ольга Михайлівна – провідна фахівчиня міжкафедральної навчально-дослідної лабораторії ТНМУ; Рега Надія Іванівна – доцентка кафедри клінічної імунології, алергології та за-

З вітальним словом – ректор ТНМУ, професор Михайло КОРДА

клопоту та турботи. Часто вам доводиться працювати у важких умовах, але, незважаючи на це, ви прекрасно виконуєте свою роботу. Хочу запевнити, що медицина завжди буде пріоритетною галуззю в роботі міської ради Тернополя. Докладатимемо всіх зусиль, щоб покращувати умови праці. Бажаю міцного здоров'я, кар'єрного й професійного зростання, талановитих студентів і всіляких газетів», – додав Сергій Віталійович.

Подяками міського голови та цінними по-

дарунками представники ТНМУ були відзначені під час загальнономіських урочистостей, зокрема, Запорожан Степан Йосипович – проректор з лікувальної роботи, професор кафедри загальної хірургії; Банадига Наталя Василівна – професорка, завідувачка кафедри педіатрії навчально-наукового інституту післядипломної освіти.

Грамотами відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради були нагороджені Венгер Ігор Касянович – професор, завідувач кафедри хірургії №2; Городецький Володимир Євгенович – доцент кафедри клінічної імунології алергології та клінічного догляду за хворими; Денис Антоніна Ігорівна – доцентка кафедри управління та економіки фармації з технологією ліків; Лихацька Галина Василівна – доцентка кафедри

Начальник управління охорони здоров'я ОДА Володимир БОГАЙЧУК вручає грамоту завідувачу кафедри дитячої стоматології, професору Олександрові АВДЄЄВУ

внутрішньої медицини №2; Павлишин Галина Андріївна – професорка, завідувачка кафедри педіатрії №2.

Керівник управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації Володимир Богайчук також привітав присутніх в залі. Він зазначив, що пишається тим, що є випускником ТНМУ.

Грамотами обласного управління охорони здоров'я Тернопільської облдержадміністрації були відзначені Авдєєв Олександр Володимирович – професор, завідувач кафедри дитячої стоматології; Бударна Олена Юріївна – доцентка кафедри неврології; Верещагіна Наталя Ярославівна – доцентка кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фізіотатрії; Вонс Людмила Зеновіївна – асистентка кафедри внутрішньої медицини №3; Гребеник Мар'ян Васильович – професор, завідувач кафедри терапії і сімейної медицини навчально-наукового інституту післядипломної освіти; Домбрович Мирослав Іванович – доцент кафедри онкології, променевої діагностики і терапії

та радіаційної медицини; Качор Василь Олексійович – доцент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами; Корнага Світлана Іванівна – професорка кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фізіотатрії; Костів Ольга Ігорівна – доцентка кафедри анестезіології та інтенсивної терапії; Насалик Богдан Григорович – доцент кафедри внутрішньої медицини №3;

(Продовження на стор. 2)

Тернопільський міський голова Сергій НАДАЛ

цювати в практичній охороні здоров'я та рятуватимуть людям життя. Університету вже 62 роки, а це десятки тисяч наших випускників, які працюють в Україні та багатьох інших країнах. Серед них є відомі організатори системи охорони здоров'я, вчені, науковці, проте найвагомим внеском нашого університету якраз є та велика кількість лікарів, які щодня працюють у практичній медицині, бо від їхньої роботи залежить життя і здоров'я нашого народу. Пишаємося своїми викладачами, які є високопрофесійними клініцистами. Понад 60

СВЯТО ТИХ, ХТО РЯТУЄ ЖИТТЯ Й ВСЕЛЯЄ ВІРУ В ОДУЖАННЯ

(Закінчення. Поч. на стор. 1)
Наумова Людмила Валеріївна — доцентка кафедри внутрішньої медицини №1; Пасяка Надія Володимирівна — провідна фахівчиня міжкафедрального навчально-тренінгового центру ТНМУ; Салій Зоя Василівна — доцентка кафедри неврології; Сас Леся Михайлівна — доцентка кафедри психіатрії, наркології та медичної психології; Фіра Дмитро Богданович — доцент кафедри загальної хірургії; Щербан Віталій Володимирович — доцент кафедри стоматології ННІ післядипломної освіти.

Згідно з розпорядженням голови Тернопільської обласної ради Віктора Овчарука з нагоди Дня медичного працівника грамотами нагороджені Багній Наталя Іванівна — доцентка кафедри акушерства та гінекології №2; Воронцова Тамара Олександрівна — доцентка кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією; Корда Інна Володимирівна — доцентка кафедри акушерства та гінекології №2; Левицька Лариса Володимирівна — доцентка кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги; Лучинський Михайло Антонович — професор, завідувач кафедри терапевтичної стоматології; Маланчин Ірина Миколаївна — доцентка кафедри акушерства та гінекології №1; Мальований Віталій Васильович — доцент кафедри хірургії №1 з урологією, малоінвазивною хірургією та нейрохірургією імені Л. Ковальчука; Мерецька Ірина Володимирівна — доцентка кафедри клінічної

фармації; Нагірний Ярослав Петрович — професор хірургічної стоматології; Пасечко Надія Василівна — професорка, завідувачка кафедри внутрішньої медицини №1; Попович Дарія Володимирівна — професорка, завідувачка кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання; Сидоренко Оксана Леонідівна — доцентка кафедри невідкладної та екстреної медичної допомоги; Творко Вадим Михайлович — доцент кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики — сімейної медицини; Шульгай Леся Михайлівна — доцентка кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією; Ярема Надія Зіновіївна — доцентка кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії; Ястремська Світлана Олександрівна — доцентка, директорка навчально-наукового інституту медсестринства.

Присутніх зі святом привітав голова Тернопільської обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я Володимир Кузів. Він вручив грамоти Тернопільської обласної ради профспілок. Їх отримали Летняк Наталя Ярославівна — асистентка кафедри медичної біохімії; Лісничук Наталя Євгенівна — керівниця відділу міжнародних зв'язків; Посохова Катерина Андріївна — професорка кафедри фармакології з клінічною фармакологією; Сопель Ольга Миколаївна — доцентка кафедри загальної гігієни та екології; Теренда Наталя Олександрівна —

доцентка кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з медичною статистикою.

Грамотами президії Тернопільської обласної організації профспілки працівників охорони здоров'я України нагороджені Яворська Світлана Іванівна — доцентка кафедри анатомії людини; Штурма Олена Ярос-

тологічної фізіології; Мазур Людмила Петрівна — доцентка кафедри клінічної імунології, алергології та загального догляду за хворими; Наконечна Софія Станіславівна — асистентка кафедри фізіології з основами біоетики та біобезпеки.

Ректор ТНМУ, професор Михайло Корда за багаторічну сумлінну працю, високий професіо-

навна — доцентка кафедри гістології та ембріології; Миколенко Анна Захарівна — доцентка кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною; Привроцька Ірина Богданівна — асистентка кафедри медичної біології; Грищук Леонід Андрійович — професор кафедри фтизіатрії; Бондар Петро Петрович — лаборант кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання; Хара Марія Романівна — професорка кафедри па-

налізм, активну громадську позицію з нагоди Дня медичного працівника відзначив працівників вищу. Грамоти отримали Боднар Ярослав Ярославович — завідувач кафедри патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною; Бондаренко Юрій Іванович — професор кафедри патологічної фізіології; Вакулєнко Людмила Олексіївна — доцентка кафедри фізичної терапії, ерготерапії та фізичного виховання; Герасимюк Ілля Євгенович — завідувач кафедри

анатомії людини; Гнатюк Михайло Степанович — завідувач кафедри оперативної хірургії та клінічної анатомії; Гудима Арсен Арсенович — завідувач кафедри медицини катастроф і військової медицини; Завіднюк Юрій Вікторович — асистент кафедри медичної реабілітації; Зятковська Неоніла Євгенівна — доцентка кафедри фізіології з основами біоетики і біобезпеки; Климнюк Сергій Іванович — завідувач кафедри мікробіології; Кондратюк Володимир Андрійович — професор кафедри загальної гігієни та екології; Криницька Інна Яківна — професорка кафедри функціональної і лабораторної діагностики; Олещук Леся Михайлівна — завідувачка кафедри фармакології з клінічною фармакологією; Паламарчук Анатолій Іванович — інспектор навчального відділу; Федонюк Лариса Ярославівна — завідувачка кафедри медичної біології; Фіра Людмила Степанівна — завідувачка кафедри фармації навчально-наукового інституту медсестринства; Чорномидз Андрій Васильович — старший викладач кафедри фармакології з клінічною фармакологією; Якубишина Лідія Василівна — доцентка кафедри гістології та ембріології.

Вишуканий та ліричний концерт усім присутнім у залі подарували артисти Тернопільської обласної філармонії Андрій Оленін, Вадим Дарчук, Оксана Малецька, Наталя Присіч, Наталя Лемішка та симфонічний оркестр під керівництвом Мирослава Кріля. В їхньому виконанні прозвучали пісні «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Ой, чий то кінь стоїть», «Наталка Полтавка», «Очі чорні», «Над горою місяць повен», «Дніпровський вальс», «Летюча миша», «Королева», «Явір і яворина».

Прес-служба ТНМУ

ВІТАЛИ І СЛОВОМ, І ПІСНЕЮ

День медичного працівника, який в Україні відзначають третьої неділі червня, цього разів співпав із Зеленими святами (Трійцею) й це додало йому особливі чарівності. Урочисте зібрання з цієї нагоди відбулося в Тернопільській обласній комунітальній клінічній психоневрологічній лікарні, яку називають кращою серед 140 лікувальних установ аналогічного профілю в країні. З професійним святом колектив тепло привітав головний лікар Володимир Шкробот, побажавши колегам здоров'я та нових здобутків в боротьбі за найдорожче — життя й здоров'я людини. Володимир Васильович подякував колективу за плідну, самовіддану працю, коротко нагадавши про те, що вже зроблено для зміцнення матеріальної бази лікувального закладу, про налагоджену співпрацю з провідними європейськими

клініками й упровадження найсучасніших методів допомоги пацієнтам.

З вітальним словом виступив доктор економічних наук, професор, ректор ТНЕУ Андрій Крисоватий, який наголосив, що професія медика складна та надзвичайно відповідальна, адже вони стоять на сторожі найбільшої цінності, даної Богом, — життя людини. Тернопільська психоневрологічна лікарня є прикладом сучасного лікувального закладу, а її працівники — прикладом відданості обраній професії. Вже понад 10 років триває співпраця ТНЕУ та ТНМУ. Впроваджені за цей час спільні проекти дають добрий результат, бо вони — на користь людям. Щедрими бу-

дуть плоди такої співпраці і в майбутньому.

З Днем медика дружний колектив лікарні тепло привітав проректор ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан. Він подякував медичним працівникам за високий професіоналізм, щоденну копітку працю, чуйність і людяність, зазначивши, що Тернопільська обласна комунітальна клінічна психоневрологічна лікарня нині є потужним сучасним лікувальним закладом, де надають психіатричну, неврологічну та нейрохірургічну допомогу кращим умови перебування пацієнтів. Позитивні зміни відбулися з приходом 2001 року нового керівника — Володимира Шкробота і відтоді динамічний розвиток медичного закладу набирає обертів.

Що колективу пощастило з головним лікарем мовили й інші

учасники зібрання. Хоча сам Володимир Васильович у своєму виступі наголосив: це йому поталанило з колективом.

З професійним святом медиків привітав також декан юридичного факультету ТНЕУ Сергій Банах. Він вручив дипломи групі працівників лікарні, які підвищували свою кваліфікацію за освітньою програмою «Психологічна культура медичних працівників» у ТНЕУ.

З нагоди Дня медика багато працівників лікарні отримали подячні грамоти за багаторічну сумлінну працю в галузі охорони здоров'я й високий професіоналізм. Музичним подарунком вивуцатим святам стали популярні українські пісні у виконанні вокального жіночого ансамблю в складі найспівочіших медсестер і лікарів обласної психоневрологічної лікарні. Виступ талановитого колективу став завершальним урочистим акордом свята.

Лідія ХМІЛЯР

Редактор **Г. ШОТ**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК, Л. ХМІЛЯР, М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail **hazeta.univer@gmail.com**

Засновник:
ДВНЗ «Тернопільський національний медуніверситет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України»
Індекс **23292**

Видавець:
ДВНЗ «Тернопільський національний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України»

За точність викладених фактів відповідає автор. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво ТР № 493-93ПР від 24.11.2010, видане головним управлінням юстиції у Тернопільській області

Газета виходить двічі на місяць українською мовою. Обсяг — 3,33 друк. арк. Наклад — 1000 прим. Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано, віддруковано у ДВНЗ «Тернопільський національний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України». 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1.

ЗАХОДЬТЕ НА НАШ САЙТ: WWW.MEDYCHNA-AKADEMIA.TDMU.EDU.UA ТА НА СТОРІНКУ У FACEBOOK

БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ ТА ПЕДІАТРА

Відбувся регіональний науково-практичний семінар «Безперервний професійний розвиток сімейного лікаря та педіатра», зініційований МОЗ України, Тернопільським національним медичним університетом імені І. Горбачевського, управлінням охорони здоров'я ОДА. Тема цього річного семінару – «Проблемні питання діагностики, лікування та профілактики поширених інфекційних і неінфекційних хвороб дитячого віку».

Член-кореспондент НАМН України, професор О.П. Волосовець у вітальному слові підкреслив вагоме місце ТНМУ серед вищих навчальних закладів України, високий рівень фахової підготовки майбутніх медиків, значні досягнення наукової школи, міжнародну співпрацю на визнання здобутків колективу університету.

Учасників семінару привітали: від імені ректора ТНМУ, професора Михайла Корди – професор Степан Запорожан; від імені начальника управління охорони здоров'я обласної державної адміністрації Володимира Богайчука – заступниця начальника Тетяна Скарлош.

Учасники семінару заслухали доповіді провідних фахівців України, що були присвячені актуальним питанням проблем дитячого віку в практиці педіатра та сімейного лікаря. Член-кореспондент НАМН України, професор О.П. Волосовець розпочав семінар з доповіді «Стан здоров'я дитячого населення – майбутнє країни», в якій всебічно охарактеризував сучасну ситуацію захворюваності серед дітей, структуру провідної патології, окреслив перспективи співпраці педіатрів і сімейних лікарів задля зниження захворюваності та дитячої смертності. Надалі професор

О.П. Волосовець у доповіді «Пневмонія та бронхіт у дітей: пацієнт орієнтований підхід з урахуванням міжнародних протоколів» висвітлив важливі клінічні аспекти ведення цієї патології.

З великою зацікавленістю була сприйнята доповідь професора С.П. Кривоустова «Діагностика лікування та профілактика інфекційних дихальних шляхів у дітей: розгляд клінічних випадків», в якій на конкретних прикладах був продемонстрований сучасний підхід до ведення хворої дитини в різних клінічних ситуаціях. Окрім того, професор

Сергій Кривоустов зробив доповідь на тему «Функціональні гастроінтестинальні розлади: практичні рекомендації при дитячих кольках», в якій детально зупинився на цій проблемі. При цьому не лише висока частота дитячих кольок визначають клінічну значимість, але й те, що лікар має ретельно диференціювати стани, які маніфестують кольками. Надзвичайно складному й водночас важливому питанню – «Антимікробна терапія інфекцій органів дихання у дітей: питання антибіотикорезистентності, огляд міжнародних рекомендацій» – присвятив свій наступний виступ проф. С.П. Кривоустов.

Професор Сергій Крамарьов виступив з доповіддю «Інфекційні захворювання в дітей. Сучасні можливості діагностики, лікування та профілактики. Вибрані лекції», в якій акцентував увагу присутніх на важливих клінічних аспектах інфекційної патології.

Професорка Галина Бекетова звернула особливу увагу в доповіді «Розповсюджені захворювання в дітей та підлітків: прикладні аспекти лікування і профілактики» на необхідність комплексного підходу до хворої дитини з огляду на вікові особливості, місце й роль засобів профілактики поширених захворювань.

З повідомленням «Інтегрований підхід до ведення дітей із захворюваннями ЛОР-органів» виступила професорка Тетяна Крючко. Вона окреслила роль педіатра в діагностиці та лікуванні, підкреслила важливість цілеспрямованої корекції терапії з метою активізувати природні шляхи неспецифічного захисту слизових.

Доповідь професора Олега Шадрина «Практичні питання застосування міжнародних рекомендацій в дитячій гастроентерології» продемонструвала сучасні стратегії ведення та профілактики поширених захворювань органів травлення.

Тернопільський національний медичний університет імені І. Горбачевського представляла професорка Наталія Банадига. У своїй доповіді «Лайм-бореліоз у дітей: сучасні можливості діагностики та вибору лікувальної тактики» вона ознайомила присутніх з новим науковим напрямком досліджень університету, представила нові методи діагностики, запроваджені в нашому закладі. Наталія Василенівна особливу увагу звернула на труднощі діагностики хвороби Лайма у дітей, важливості диференційного діагнозу. Ознайомила присутніх з новим європейським гайдлайном щодо лікування хвороби Лайма.

Загалом у роботі науково-практичного семінару взяли участь понад 200 учасників, серед яких педіатри та сімейні лікарі. На завершення всі учасники отримали сертифікати.

Підготувала кафедра педіатрії ННІ ПО

МОВНА КОМУНІКАЦІЯ: НАУКА, КУЛЬТУРА, МЕДИЦИНА

Такою була тема Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася в читальній залі бібліотеки ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського. Її учасників тепло привітала завідувачка кафедри української мови ТНМУ, доцентка Марія Тишкова.

– Питання забезпечення функціонування української мови як державної, обов'язковості її використання в усіх царинах суспільного життя і, зокрема, в науці, культурі, медицині нині на часі. Один за одним ухвалюють відповідні документи, спрямовані на реальну підтримку й розвиток української мови, «мовні» питання стають об'єктом обговорення не лише у філологічних колах, – зазначила Марія Павлівна. І нагадала про найважливіші мовні події новітнього часу: Указ Президента України від 31 травня 2018 р. № 156 «Про невідкладні заходи щодо зміцнення та сприяння створенню єдиного культурного простору України», Закон України від 25 квітня 2019 р. «Про забезпечення функціонування української мови як державної», згідно з яким впроваджуються заходи щодо зміцнення державного статусу української мови та створення єдиного культурно-освітнього простору. 22 травня цього року Кабінет Міністрів схвалив «Український правопис» у новій редакції, розробленій Українською національною комісією з питань правопису. Новий закон,

нові правила повинні функціонувати й колективна взаємодія цьому сприятиме.

Від імені ректора ТНМУ, професора Михайла Корди присутніх привітав проректор з наукової роботи, професор Іван Кліш.

– Нинішня конференція відбувається в час, коли ще тривають дебати навколо ухваленого Верховною Радою «мовного» закону, правопису, який набув чинності. Йдеться про світоглядні речі, а не суто філологічні. Закон про функціонування української мови як державної є одним з найважливіших елементів фундаменту, на якому можна вибудувати національну єдність і духовний та культурний розвиток. Розвивається мова, розвивається й професійна лексика. За часів СРСР і в перші роки незалежності України цьому питанню не приділяли достатньої уваги й лише зараз завдяки ентузіастам, людям небайдужим до долі української мови, професійна і, зокрема, медична професійна лексика, дедалі ширше впроваджується та розвивається. Є міжнародна анатомічна, міжнародна хімічна термінологія – український стандарт... Україномовні термінологічні стандарти слід впроваджувати в усіх галузях науки, виробництва, це спонукатиме людей, які працюють на цьому виробництві, вивчати українську мову. Так само в медицині. Стандарти спонукатимуть лікарів глибше опанувати мову, пізнавати її, цікавитися, звідки з'явився той чи інший термін.

Іван Миколайович наголосив на доцільності та важливості проведення науково-практичної конференції

«Мовна комунікація: наука, культура, медицина» й побажав її учасникам плідної роботи.

Директор навчально-наукового інституту моделювання та аналізу патологічних процесів ТНМУ, кандидат медичних наук, старший викладач кафедри медицини катастроф та військової медицини Віктор Лотоцький привітав учасників конференції від імені колективу інституту. Віктор Васильович поді-

(Зліва направо): студентка медфакультету Сексес БІФУГХА, директор ННІ моделювання та аналізу патологічних процесів Віктор ЛОТОЦЬКИЙ та завідувачка кафедри української мови, доцентка Марія ТИШКОВЕЦЬ

лився спогадами про не такий уже й далекий 1991 рік, коли Україна здобула незалежність і почалося поступове розширення викладання військової медицини українською мовою, розвитку української військово-медичної термінології.

Учасники конференції розгляну-

ли актуальні проблеми мовної комунікації за такими напрямками:

- Теоретичні основи мовної комунікації. Мовна свідомість. Мовна особистість. Мовна особистість медичного працівника;
- Функціонування мови. Нормування мови. Культура мови;
- Медична професійна мова, медична комунікація. Інтерпрофесійне та інтрапрофесійне спілкування медичних працівників;
- Міжмовні, міжкультурні контакти;
- Література та культура мови;
- Методична наука про формування комунікативної (мовної) компетенції майбутніх медичних працівників;

письменників. Медицина та лікарі в художньому тексті.

Зокрема, кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального мовознавства та слов'янських мов Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка Володимир Буда свій виступ присвятив медичним описам у романі Юрія Винничука «Аптека».

Про нову редакцію українського правопису як вимогу часу говорила кандидатка філологічних наук, викладачка кафедри загального мовознавства та слов'янських мов ТНПУ ім. В. Гнатюка Оксана Вербовацька.

«Власні особові імена: лінгвістична норма» – такою була тема виступу кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри загального мовознавства та слов'янських мов ТНПУ ім. В. Гнатюка Ніни Свистун.

Своїми міркуваннями щодо професійної комунікації в галузі медицини поділився кандидат філософських наук, викладач кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін ТНМУ ім.І. Я. Горбачевського Тарас Кадобний.

«Академічне письмо в немовних закладах вищої освіти» – цій темі присвятив свій виступ кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського Ігор Драч.

Запам'яталися й музичні паузи в роботі конференції. Студентка 2 курсу медичного факультету Оля Половчук виконала попури з українських пісень і пісню про любляче серце Марії з репертуару талановитої львів'янки Ірини Федишин. Студентка 3 курсу медичного факультету з Нігерії Сексес Біфугха підкорила серця слухачів, заспівавши сольо «Журавлі» українською мовою та «Алілуйя». Власні вірші прочитав доцент кафедри української мови, кандидат педагогічних наук Ігор Гавришак і зірвав оплески аудиторії.

Лідія ХМІЛЯР

Порядність, справедливість, відповідальність. Цим своїм життєвим принципам ветеран ТНМУ Ігор Лойко не зраджував ніколи і намагався прищепити їх своїм студентам. Як зізнається сам, йому поталанило вчитися й працювати з інтелігентними людьми та висококваліфікованими фахівцями, на яких прагнув рівнятися та яких нині згадує з особливою теплотою.

22 червня Ігор Кирилович відзначає своє 80-річчя! Медицині ж доцент, лікар-хірург вищої кваліфікаційної категорії, плідний науковець, майстерний педагог Ігор Лойко присвятив 61 рік. Утім, думка стати лікарем з'явилася ще раніше...

«КОЛИ ПОМЕРЛА МАМА, ВИРШИВ СТАТИ ЛІКАРЕМ»

– Більшість людей згадують дитинство як світлий безтурботний період. На жаль, ви, Ігорю Кириловичу, такого сказати не можете, адже в юному віці втратили найдорожчу людину – маму Феодосію Лук'янівну. Та водночас саме це стало для вас визначальним у виборі професії.

зародилася мрія стати лікарем, щоб допомагати людям. Коли мамі стало гірше, тато змушений був повезти її до Львова, де в лікарні вона й померла. Мамі тоді було лише 40 років. Батько залишився з двома синами – мені було 13, а молодшому братові 10.

– Ви мріяли стати кардіологом?

– Тоді про спеціалізацію не задумувався, мріяв стати просто лікарем. Я возвеличував цю професію! Закінчив сьомий клас на «відмінно» й заявив батькові, що

Ігор ЛОЙКО (другий ряд, перший ліворуч) серед випускників Львівського медучилища (1957 р.)

– Так, післявоєнне дитинство й без того було непросте, а ще й мама важко хворіла. Після перенесеного ревматизму в неї була комбінована вада серця. Нині на серці ставиться новий клапан і все це ліквідовують, а тоді...

Не було ні дня, ні ночі, щоб мені не доводилося бігати по фельдшера. Та що він міг у ті часи? Зробити уколчик кофеїну, камфори, дати валер'янку, глюкозу ввести – оце й усе лікування було. Саме тоді в мене

Уже на четвертому та п'ятому курсах Ігор ЛОЙКО активно брав участь в оперативних втручаннях

десять класів закінчу з таким же результатом і вступитиму до медичного інституту. Ми жили у Ланівцях – мальовничому селищі, розташованому на чотирьох річках, що географічно належить до південної Волині, з цікавою історією та красивою природою, але у професійному плані на той час не надто перспективному. Батько, який важко працював столяром, аби утримувати нас з братом, порадив мені спочатку вступити до медичного училища, яке тоді називалося фельдшерсько-акушерською школою. «Закінчивши цю школу, і якщо вдасться – вступиш до медінституту, якщо ж ні – зможеш на шматок хліба заробити вже й тоді», – таким було побажання батька. І я, звичайно, послушав його.

– Чим найбільше запам'яталося навчання у медучилищі?

– Дивовижними викладачами та першою серйозною спробою в медицині. До Львівської фельдшерсько-акушерської школи я вступив 1953 року. Директорка училища Айкуї Дубашідзе була не просто хорошою очільницею й наставницею, а ставилася до студентів по-материнськи. Із захопленням згадую заступника директора Романа Сливку, який до війни закінчив Віденський універ-

ситет. Надзвичайно порядний високоосвічений інтелігент, він завжди ставився до студентів з розумінням і позитивно розв'язував їхні проблеми. Молодий викладач Богдан Ковалів, глибоко пояснюючи матеріал з терапії, першим навчав нас логічного мислення та аналізу. Ми вже тоді з'явили назавжди: якщо ти в медицині не зможеш проаналізувати, то не зможеш ні правильно поставити діагноз, ні призначити лікування.

В училищі я навчався на «відмінно». Щоб вижити в ті часи, доводилося з товаришами підзаробляти.

Навесні 1957 року мене скерували на практику на Львівщину, в Щирецький районний відділ охорони здоров'я, яким керував лікар-хірург пан Божко. Він водночас завідував лікарнею і хірургічним відділенням – так мало лікарів тоді було. При зустрічі відразу поставив мене перед фактом: «У нас скрутна ситуація з кадрами, поїдеш завідувати фельдшерським пунктом села Піски і це для тебе буде найкращою практикою». Чотири місяці практики пролетіли швидко й невдовзі я з відзнакою закінчив училище.

«БУВ ПЕРШИМ СТУДЕНТОМ ТДМІ, ЯКИЙ ВЛАШТУВАВСЯ НА РОБОТУ»

– Саме 1957 року в Тернополі відкрили медичний інститут, і ви стали одним з його перших студентів.

– Після закінчення училища мене рекомендували до вступу в медінститут без складання іспитів на санітарно-гігієнічний або стоматологічний факультет, але мене не вабило ні те, ні інше, хотів бути клініцистом. Я подався до Тернопільського медінституту, мені, як відміннику, треба було скласти лише один іспит з хімії. Та перш ніж подати документи для вступу, доводилося вирішити питання – де і за що жити? Для цього потрібно було знайти роботу. Я прийшов у першу міську лікарню, де головним лікарем був Костянтин Беліков. Наче зараз бачу цю картину перед собою: він, височенний –

Доцент Ігор ЛОЙКО, голова профкому Тернопільського медінституту під час церемонії нагородження. (Другий ліворуч) ректор ТДМІ, член-кореспондент АМН України Іван СМІАН, (перший праворуч) проректор, професор Володимир КАВЕШНИКОВ (1970-і роки)

Доцент Ігор ЛОЙКО:

понад два метри, прикурює цигарку «Казбек» і запитує: «Чого ж ти прийшов до мене?» Відповідаю: «Костянтин Васильовичу, моє життя залежить від вас: приймете на роботу – вступаю до інституту, буду мати за що вчитися, не приймете – то...». І

тих операціях. До мене з розумінням ставилися й часто запрошували на асистування такі висококваліфіковані хірурги, як Іван Кравець, Володимир Коваль, Василь Шкробот, Йосип Корчинський.

– Як вам вдавалося витримувати і навчання на стаціонарі, і нічні чергування?

– Додайте ще активну громадську роботу. Так, це вимагало певної витривалості. Саме тому захопився штангою. В інституті на дошці спортивних досягнень навіть років п'ять висів мій рекорд! У мене було два дні чергування, два дні тренування, треба було також зорганізувати побут – прибрати, попати й найголовніше – вчитися. Встигав усе.

– Свою першу операцію пам'ятаєте?

– Звичайно! Оскільки я асистував часто на ургентних операціях, то вже на третьому курсі Іван Кравець дозволив і допоміг мені виконати першу апендектомію. Це була моя найбільша радість!

– У багатьох студентська дружба – найміцніша. Вам

Ігор ЛОЙКО (другий ряд, другий праворуч) під час лекції з анатомії (1957 р.)

він з таким розумінням поставився до мене, що негайно ж викликав секретарку та оформив мене на роботу! Уявляєте, яка людина! Завдяки йому я вчився й працював (до слова, був першим студентом ТДМІ, який влаштувався на роботу). Впродовж шести років навчання двічі на тиждень працював у нічну зміну і, якщо була можливість, асистував черговим хірургам на урген-

вдалося в інституті знайти справжніх друзів?

– Так! Мої прекрасні однокурсники, друзі та однодумці – академік Михайло Андрейчин, кандидат медичних наук Петро Мартинюк, професор Василь Файфура, доцент Орест Березовський. Не можу не згадати, хоча й навчалися з ним на різних курсах, прекрасну людину, чудового організатора та керівника студентської молоді, а згодом і працівників інституту Анатолія Паламарчука.

З Петром Мартинюком ми, до слова, познайомилися ще на передекзаменаційній консультації при вступі. Складали разом вступний іспит, обидва вступили до інституту, з того часу подружилися й навіть породичалися, стали кумами, причому подвійними: він – хрещений батько моєму синові, а я – його молодшій доньці. Петро Гаврилович працював головним лікарем Микулинецької водолікарні, лікарні ліксанупра та Тернопільської обласної психоневрологічної лікарні.

«ДО ПАЦІЄНТІВ ЗАВЖДИ НАМАГАВСЯ СТАВИТИСЯ, ЯК ДО СВОЇХ РІДНИХ»

Загалом разом з нами до нововідкритого Тернопільського медінституту вступило двісті студентів. Понад третина з них були учасниками війни або мали середню медичну освіту, в той час, як випускники шкіл були 1940-1941 року народження. Утім, доброзичливе ставлення викладачів і молодших колег, які активно допомагали старшим, з розумінням ставилися до студентів старшого віку, які

На заняттях з оперативної хірургії (Ігор ЛОЙКО бувало, дещо призабули третій праворуч), 1970 р.

бувало, дещо призабули третій праворуч), 1970 р. Було багато проблем закінчив інститут. З великою повагою, гордістю й теплотою згадую перших викладачів, які розуміли нас, всіляко сприяли засвоєнню теоретичного матеріалу, розвитку логічного мислення, клінічного аналізу та набуттю практичних навиків. Вони були для нас добрими наставниками, щирими порадиниками й взірцевими професіоналами. Ніколи не забуду лекцій та

вчив, якому я кілька разів асистував на операціях, сказав мені: «Йди працювати лікарем без диплома». Була така посада, при цьому оплачувалася фельдшерська ставка. Так я проходив практику й працював хірургом на півставки.

1963 року закінчив з відзнакою ТДМІ й отримав скерування на роботу в Хмельницьку область. Працював ординатором хірургі-

мене обрали головою місцевого комітету профспілки обласної лікарні. 1964 року пройшов шестимісячні курси спеціалізації з анестезіології в Київському інституті туберкульозу та грудної хірургії під керівництвом Анатолія Трещинського на базі клініки Миколи Амосова. Повернувшись з курсів, зрозумів, що хочу вступати до аспірантури. Коли подавав документи до аспірантури ТДМІ, мені запропонували посаду асистента кафедри

оперативної хірургії з перспективою після завершення дисертації переведення на кафедру клінічної хірургії. Отож разом з лікарською роботою в Хмельницькій обласній лікарні проводив наукові дослідження та готував матеріал для кандидатської дисертації.

– Яку тему обрали для дисертації?

– 1969 року закінчив і захистив кандидатську дисертацію на тему: «Деякі морфологічні прояви порушень лімфо- і гемодинаміки після резекції легень». Коли почав працювати в ТДМІ, завідувачем кафедри оперативної хірургії був професор Георгій Русанов, саме він запропонував мені тему дисертаційної роботи. Професор Русанов вивчав легенева гіпертензію після резекції легень. На початку 60-их років почала активно розвиватися легенева хірургія. Зменшення об'єму малого колу кровообігу після резекції легень призводило до перенавантаження правої половини серця, до розвитку асцитів, гідротораксу. Вивчивши морфо-функціональні зміни в кровоносній та лімфатичній системах, ми постаралися їх пояснити й цим дали можливість сприяти розробці методів профілактики та корекції можливих ускладнень у подальших наукових дослідженнях

іншим науковцям. Професор Георгій Русанов – корінний дворянин, ленинградець. Коли він вийшов на пенсію у Ленінградській військово-медичній академії ім. Кірова, ректор Тернопільського медінституту Петро Огій запросив його працювати на нашій кафедрі. Це була надзвичайно порядна людина, інтелігент, висококваліфікований педагог. Скажімо, розмовляє зі студенткою та запропонує їй або сісти, або ж сам підніметься. І почуття гумору мав чудове! Пригадую один випадок. У ті часи кандидатська дисертація сягала 400 сторінок. Гдавав: «Що ж то стільки написати?» А вже найкращі відкриття можуть займати лише одну сторінку й цього достатньо. А то треба аж чотириста розписати! Врешті-решт, написав. Доки дійшла справа до захисту, вийшла постановва, щоб скоротити до 200 сто-

випадки з практики, так і назбиралося понад сто робіт. Брав участь також у написанні збірників. Тож наукова робота тривала, як і викладацька: з 1972 року – доцент кафедри оперативної, а з 1975 року – доцент кафедри факультетської хірургії. З 1986 р. до 1997 р. – доцент кафедри хірургії факультету післядипломної освіти, з січня 1998 р. і до липня 2016 р. – доцент кафедри загальної хірургії. На кафедрі, де працював, був завучем. У лікарській практиці виконував обсяг хірургічної роботи згідно з вищою кваліфікаційною категорією лікаря. Надавав ургентну допомогу на ургентних викликах по області та в клініках, де працював. Окрім того, багато часу й зусиль вимагала громадська робота: був головою профкому працівників інституту, головою народного контролю.

За сумлінне та відповідальне ставлення до виконання обов'язків відзначений багаторазовими подяками адміністрації вишу, неодноразово мою кандидатуру виносили на Дошку пошани, нагороджений грамотами обласної державної адміністрації та обласної ради, медаллю «Ветеран праці».

– Ви мали багато чудових викладачів і під час навчання, і вже колеги під час роботи в інституті. Хто передусім став для вас Вчителем на усе життя?

– Загалом мені у житті траплялися добрі люди. На всіх кафедрах, де працював, і із завідуючими, і з колективом, як правило, знаходив спільну мову. Найцінніші ж поради, які я використовую у власному житті й донині, – саме моїх наукових керівників Георгія Русанова та Дмитра Зербіно. Хочу також відзначити професора Григорія Сардака, з яким працював на кафедрі факультетської хірургії. Коли він читав лекції для студентів, то на них навіть приїжджали практичні лікарі з області. Професор Сардак постійно цікавився світовими новинами в діагностиці та лікуванні хірургічної патології. Завжди вивчав, розробляв і застосовував у практиці найновіші методи хірургічного лікування захворювань легень, судин та органів черевної порожнини. Саме завдяки його наполегливій ініціативі запровадили приблизно раз на місяць виїзд викладачів кафедри в райони області, де проводили консультативні прийоми, на які приходили сотні хворих. Багато недужих з хірургічною патологією професор брав до себе, адже клініка мала й відділення загальної хірургії, судинної хірургії та торакальної хірургії.

(Продовження на стор. 6)

Ігор ЛОЙКО (перший праворуч) приймає іспит з факультетської хірургії (1978 р.)

Ігор ЛОЙКО, асистент кафедри загальної хірургії (другий ряд, перший праворуч), 1973 р.

настанов під час практичних занять професорів Юрія Коморовського, Еммануїла Бергера, Івана Мельника, Олександра Яроша, Олександра Люльки, які були чудовими педагогами й досвідченими клініцистами.

чного відділення обласної лікарні, завідувачем операційного блоку – на громадських засадах (на той час у штатному розкладі такої посади не було). Виконував громадські доручення, незабаром

«НАЙЦІННІШІ ПОРАДИ СВОЇХ НАСТАВНИКІВ ВИКОРИСТОВУЮ Й НИНІ»

– Куди потрапили на роботу після закінчення інституту?

– Перед тим ще, під час проходження практики, трохи працював у Підволочиську. Колись навчальна програма була дещо інша: студенти повинні були проходити практику в районній лікарні, зокрема, на шостому курсі – чотири місяці. Коли я приїхав на практику до Підволочиської районної лікарні, зважаючи на нестачу хірургів, її головний лікар Михайло Драгосе-

З лікарями-хірургами-курсантами Тернопільщини. (Перший ряд): доцент Ігор ЛОЙКО, професор Леонід ХОРОМСЬКИЙ, професор Григорій САРДАК, асистент Нестор ГРИЦИШИН (1990 р.)

ДОЦЕНТ ІГОР ЛОЙКО: «ДО ПАЦІЄНТІВ ЗАВЖДИ НАМАГАВСЯ СТАВИТИСЯ, ЯК ДО СВОЇХ РІДНИХ»

Хворих, які вимагали оперативного лікування, скеровували у відповідні відділи лікарні, де їм надавали допомогу викладачі кафедри. Люди з величезною подякою ставилися до такого диспансерного методу обстеження й лікування.

«ЩОБ СТАТИ ДОБРИМ ХІРУРГОМ, ТРЕБА ПЕРЕДУСІМ ДУЖЕ ХОТИТИ ЦЬОГО»

– Випускники різних років на ювілейних зустрічах часто з вдячністю згадують вас серед інших викладачів, які запам'яталися найбільше...

– Я любив працювати зі студентами, які вміли й хотіли думати та аналізувати, завжди старався допомогти їм у цьому, навчав передусім логічному мисленню та аналітиці – тому, що мені передав ще в училищі Богдан Ковалів. Працюючи у виші, постійно підвищував педагогічну майстерність і медичну квалі-

Ігор ЛОЙКО з дружиною Інною Станіславівною (2016 р.)

фікацію. На курсах з педагогіки навчався неодноразово в Київському інституті післядипломної освіти та в Інституті педіатрії в Ленінграді. Курси з підвищення медичної кваліфікації мав у Києві в Інституті хірургії та трансплантології О.О. Шалімова та на кафедрі факультетської хірургії професора Матяшина, у Москві – на кафедрі академіка Маята. Брав також участь у роботі обласного хірургічного товариства.

Як куратор груп їздив зі студентами в Карпати на Говерлу,

у Вінницю в музей Миколи Пирогова, до Львова, де ми відвідували театри й визначні місця. У Львові я прожив і навчався в медучилищі чотири роки, непогано знав історію міста, тож мав що показати.

– Ви працювали у медичному університеті до 2016 року. Сучасні студенти відрізняються від тих, з якими ви починали працювати?

– Відрізняються. Вони значно здібніші, значно розвиненіші, ніж студенти середини минулого століття. З іншого боку – менш дисципліновані та менш відповідальні. І з цим нічого не вдієш, це загальна тенденція в усьому світі. Згадую своїх останніх студентів. Я завжди старався вчити їх думати, аналізувати, оцінювати, робити висновки. І ви знаєте, є такі! Вгризаються в науку, щоб зрозуміти, розібратися, шукають в інтернеті, в книжках, де заведено. За такими майбутнє!

– Що потрібно, щоб стати добрим хірургом?

– Передусім дуже хотіти цього. Бо інакше, як мовиться, силою не будеш милою. Як, зреш-

тою, у будь-чому. Знати також досконало хірургічну анатомію та оперативну хірургію. Яскравий приклад цьому – Микола Пирогов. І звичайно, любити пацієнтів, співчувати їм і досягати взаєморозуміння з ними. Це обов'язково потрібно, крім професіоналізму в лікувальній справі. Адже, скажімо, інженеру достатньо бути лише професіоналом: узяв деталь, розробив проект. З людиною же потрібно і розуміння, і особливо співчуття, щоб бути не коновалом, даруйте на слові, а справжнім лікарем.

Ігор ЛОЙКО з академіком Олександром ШАЛІМОВИМ (2004 р.)

«РОДИНА – НАДІЙНА ПІДТРИМКА»

– Оглядаючись у минуле, щось змінили б у своєму житті?

– Прожити життя людина може аналізувати, оцінювати, але, на жаль, нічого змінити не можна, хоча процес удосконалення вічний та кінця йому немає.

– Є щось, про що шкодуєте?

– Шкодную за тим, що не продовжив роботу над докторською дисертацією.

– Операції, викладацька та наукова робота, громадська діяльність... Що з усього вас найбільше вабило?

– Старався добре виконувати всі ті доручення, всі обов'язки, що входили до мого плану роботи. Та зізнаюся: душа більше прагнула практичної роботи, адже надивився на людські біди з дитинства, тож до пацієнтів намагався ставитися, як до своїх

Син Ігор, невістка Тетяна, внучка Анна (2015 р.)

рідних, зрозуміти їх, допомогти, полегшити страждання навіть словом. Досі є люди, які згадують мене, завжди вітаються при випадковій зустрічі. Буває, що я вже когось забув, а вони мене пам'ятають.

50 років після закінчення медичного вишу. Ігор ЛОЙКО (перший ліворуч), 2013 р.

– Ви розповідали, що шалений ритм вам допомагали витримати спорт, спілкування з природою. Які ще захоплення сприяли психоемоційному розвантаженню?

– Так, великий обсяг роботи вимагав потужного фізичного навантаження. Регулярно займався спортом і щоденною інтенсивною ранковою гімнастикою. Таке фізичне навантаження допомагало мені переборювати все. Ще я був запеклим автомобілістом. У відпускний період разом з Петром Мартинюком ми сім'ями виїжджали на природу, часто мандрували в Карпати, Крим, на Кавказ. Або якось навіть до Ленінграда подалися: з Тернополя – через Волинь, потім через усю Білорусь і Прибалтику подорожували. Є що згадати!

– Ви розповідали, що шалений ритм вам допомагали витримати спорт, спілкування з природою. Які ще захоплення сприяли психоемоційному розвантаженню?

ми й грамотами адміністрації університету, обласного та міського управління охорони здоров'я, обласної ради, обласних та міських профспілкових і громадських організацій, неодноразовим занесенням на Дошку пошани університету.

Ваші порядність, працелюбність, принциповість, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів, науковців і викладачів

Бажаємо Вам, вельмишановний

– Ваша родина – це...

– Моя родина – це моя надійна підтримка. Дружина Інна Станіславівна, з якою разом 38 років, також медик – доцентка кафедри інфекційних хвороб. Найбільша радість – діти та внучка. Син Ігор – кандидат меднаук, працює викладачем на кафедрі хірургії №2, невістка Тетяна – викладачкою на кафедрі онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини, вона також кандидат меднаук.

Я народився в найдовший день, а внучка – у найкоротший, 22 грудня. Тому ім'я вибрала собі сама – Анна. Аня перейшла у 4-ий клас, вчиться на «відмінно», має багато захоплень: англійська мова, бальні танці, грає на фортепіано. Займає призові місця на різноманітних конкурсах, чим нас неймовірно тішить. Чи каже, ким хоче бути? Ще ні. Але будь-який її вибір сім'я, звичайно,

підтримає. Якщо обере медицину – буду радий, що продовжить родинні традиції.

Чи не все моє життя було пов'язане з Тернопільським медичним інститутом, де я і навчався, і трудився. Тож, користуючись нагодою, висловлюю щире подяку викладацькому складу, керівникам дисертації, завідувачам кафедр, де працював, адміністрації вишу за те, що навчали мене лікарської професії, наукових досліджень та їх аналітики, а також об'єктивності, порядності, людяності.

– Дякую вам, Ігорю Кириловичу, за цікаву розмову! Прийміть вітання з нагоди ювілею! Нехай Господь дарує вам ще багато літ у здоров'ї та радості!

Мар'яна ЮХНО-ЛУЧКА

22 червня виповнюється 80 років ветерану ТНМУ доцентіві Ігорю Кириловичу ЛОЙКУ.

Вельмишановний Ігорю Кириловичу!

Сердечно вітаємо Вас з 80-літтям! У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом після двох років практичної лікарської роботи, успішно пройшли майже 52-літній трудовий шлях асистента, доцента кафедри оперативної хірургії з топографічною анатомією; асистента, доцента кафедри факультетської хірургії, до-

цента кафедри хірургії факультету післядипломної освіти, а останні 18 років – доцента кафедри загальної хірургії і кафедри хірургії № 2. Як здібний методист та організатор навчального процесу, впродовж багатьох років Ви виконували функції завуча кафедр, на яких працювали.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників першого покоління, відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-хірурга, досвідченого пе-

дагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Усім пам'ятна Ваша активна громадська діяльність, зокрема, головою місцевого комітету профспілки працівників, головою народного контролю інституту та керівником інших відповідальних виборних органів.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена медаллю «Ветеран праці», численними подяка-

Ігорю Кириловичу, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай добром наповнюється

хата,
Достатком, щирістю і сонячним теплом,

Хай буде вірних друзів в ній багато,

Прихильна доля огорта крилом!
Ректорат та профком ТНМУ імені І.Я. Горбачевського

У ТЕРНОПОЛІ ПОСТАВ ПАМ'ЯТНИК СВЯТОМУ ПОКРОВИТЕЛЮ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРИХ

У Тернополі спорудили перший в Україні за часів незалежності пам'ятник Св. Роха. Освятив його архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський УГКЦ Василь Семенюк. Міський голова Сергій Надал висловив сподівання, що відтепер Рох стане одним із святих покровителів не лише Львова, а й Тернополя.

Пам'ятник постав навпроти інфекційного корпусу, де розмістили інфекційне відділення міської комунальної лікарні швидкої допомоги й кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами Тернопільського національного медичного університету ім. Івана Горбачевського. І неспроста. Адже Св. Рох вважають покровителем інфекційних хворих і захисником від епідемії. Народився Рох у Франції 1295 року. Йому судилося прожити лише 32 роки. Він належить до до- сить відомих і шанованих святих у християнському світі.

Ініціатором ушанування в Тернополі пам'яті та добрих діянь Роха виступив академік Національної академії медичних наук України, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами Тернопільського національного медичного університету ім. Івана Горбачевського, професор Михайло Андрейчин. Каже, 1994 року поїхав до Праги на конгрес інфекціоністів, дізнався, що місцевий інститут інфекційних хвороб носить ім'я Св. Роха. З часом ця реальна постать минулого надто зацікавила українського науковця. Адже Михайло

Антонович тривалими десятиліттями професійно займається вивченням інфекційних захворювань, його цікавить усе, пов'язане з ними. Він уже понад двадцять років є президентом Всеукраїнської асоціації інфекціоністів. Коли ж прочитав, що Св. Рох — покровитель інфекційних хворих і захисник від епідемії, то вирішив здобути більше інформації, історичних фактів про нього. Відтак Михайлові Андрейчину стало відомо, що на Тернопіллі й у Галичині загалом як, зрештою, в усьому християнському світі, впродовж століть зводили фігури та пам'ятники Св. Роха, бо котилися епідемії, пандемії дуже небезпечних інфекційних хвороб. Як їх ефективно лікувати тоді не знали, тож сподівалися хіба на Бога, на молитву. Але в радянські атеїстичні роки багато з цих скульптур ушанування були знищені. Навіть у рідному Михайлові Антоновичу місті Копичинці місцеві комсомольці 1952 року повалили один з найкращих в Україні пам'ятник Св. Роха. Нині фігурка покровителя інфекційних хворих збереглася в с. Кобзарівка Зборівського району. За кілька кілометрів від цього населеного пункту є селище Залізі. Тут можна побачити пошкоджений пам'ятник Св. Роха. Місцеві мешканці вважали, що ця скульптурна композиція з'явилася тут у роки Першої світової війни. Але Михайло Андрейчин загорівся дізнатися справжню дату. Підтримку в цьому отримав і від місцевої влади. Після того, як відчистили підніжжя колони, дізналися, що пам'ятник у Залізці постав ще 1795 року.

Кілька років академік Михайло Андрейчин виношував задум поставити пам'ятник Св. Роха в обласному центрі. Аби, кажучи словами науковця, відновити історич-

ну та духовну справедливість, звернувся з листом та обґрунтуванням до Тернопільської міської ради. Відповідні служби та установи це звернення розглянули й схвально поставилися до пропозиції відомого українського інфекціоніста.

Творити образ Св. Роха Михайло Андрейчин запропонував тер-

нополі. Серед його творчих робіт в обласному центрі також пам'ятники митрополитові Василю Липківському та громадсько-політичному діячowi Ігорю Гереті, меморіальні дошки Юліану Опільському та В'ячеславу Чорноволу.

У скульптурній композиції Олесь Маляр зобразив Св. Роха сидячо-

лень, де саме був спалах чуми — важкого інфекційного захворювання. Рох заразився й захворів на її бубонну форму. Ліг біля джерельця з водою, мабуть, її пив, бо відчував спрагу. Надбїг собака, який кинув біля важкохворого шматок хліба. Позаду йшов господар. Побачене його вразило. Тож час від часу він став подавати їжу хворому Роха. Молодому Роха вдалося побороти страшну недугу.

Нині недужі та їхні родичі зможуть помолитися біля пам'ятника, попросити у Св. Роха захисту, допомоги, отримати душевний спокій, надію. З міської скарбниці на спорудження цієї скульптурної композиції не витратили жодної копійки. Всі фінансові клопоти на себе взяв меценат Володимир Гураль. Каже, Бог дав йому щастя свого часу познайомитися з академіком Михайлом Андрейчином. Якось дізнався, що в нього є мрія встановити пам'ятник Св. Роха. Радий, що зумів допомогти Михайлові Антоновичу її здійснити. Нову ж скульптурну композицію покровителю інфекційних хворих і захисникові від епідемії Володимир Гураль називає перлиною для файного міста.

Принадно зазначити, що тернопільський пам'ятник Св. Роха трохи нагадує й настільну медаль імені покровителя інфекційних хворих і захисника від епідемії. Цю медаль викарбували для нагородження найкращих медичних сестер, які сумлінно працюють в інфекційних медичних закладах не менше 20 років. За високий професіоналізм і милосердя вже 36 медсестер з усієї України удостоїлися цієї почесної відзнаки.

Микола ВІЛЬШАНЕНКО
Фото автора

(Зліва направо): академік НАМН України, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами ТНМУ, професор Михайло АНДРЕЙЧИН і скульптор Олесь МАЛЯР біля щойно відкритого в Тернополі пам'ятника Св. Роха

нопільському скульпторові Олесю Маляру. 15 років тому, коли Михайло Антонович був проректором з наукової роботи нашого університету, йому доручили займатися організацією роботи зі зведення пам'ятника академіку Іванові Горбачевському. Тоді й познайомився з Олесем Маляром. «Він справив на мене дуже позитивне враження», — мовить Михайло Антонович. І став пан Олесь автором пам'ятників Іванові Горбачевському та Св.

го, в одязі монаха, з посохом подорожуючого у правій руці. Поруч святого — собака із шматком хліба в зубах. З правого боку — глечик. У Роха оголена одна нога. І він рукою показує на рану. «Насправді це норичя від нагноєння лімфатичних вузлів, адже сам хворів на бубонну форму чуми», — додає Михайло Андрейчин. І це історично задокументовано. Собака був, по суті, рятувальником Роха. Коли Рох ішов на прощу, то зайшов в одне з посе-

Вічна пам'ять

24.04.1935–7.06.2019

Ректорат, профком, працівники та студенти ТНМУ імені І.Я. Горбачевського глибоко сумують з приводу смерті ветерана університету, першого декана стоматологічного факультету, завідувача кафедри стоматології навчально-наукового інституту післядипломної освіти, професора Степана Івановича ЧЕРКАШИНА та висловлюють щирі співчуття рідним і близьким покійного.

СПІВЧУТТЯ

Колектив видавництва «Укрмедкнига» висловлює глибоке співчуття провідній інженерці Зоряні ЯСКІЛЦІ з приводу передчасної смерті її чоловіка Володимира.

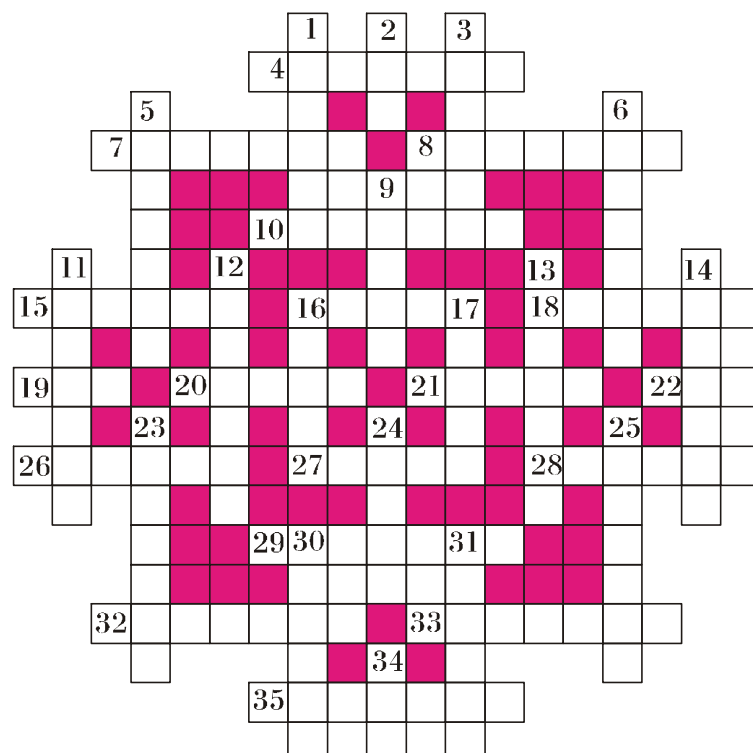

Колектив видавництва «Укрмедкнига» висловлює глибоке співчуття провідній інженерці Ярославі ТЕСЛЮК з приводу передчасної смерті її матері.

Відповіді на сканворд, вміщений у № 11, 2019 р.

1. Тернопіль. 2. Іква. 3. Віра. 4. «Сонячний». 5. Ланівці. 6. Су. 7. Крос. 8. Рінь. 9. Ра. 10. Ан. 11. Нестор. 12. Сало. 13. Жорна. 14. Аз. 15. Ялінка. 16. Нарти. 17. Нут. 18. Серет. 19. Перун. 20. Ріпа. 21. Бережани. 22. Боян. 23. Рід. 24. Сепія. 25. Удій. 26. Ода. 27. Морозенко. 28. Мед. 29. Кін. 30. Тайм. 31. Ян. 32. Рак. 33. Робота. 34. Зарванція. 35. Жанр. 36. Міома. 37. Різка. 38. Абат. 39. Бучач. 40. Іо. 41. Зірка. 42. Ура. 43. Німб. 44. Бот. 45. Канни. 46. Ватага. 47. Ка. 48. Аорта. 49. Акр. 50. Ма. 51. Оцет. 52. Естет. 53. Тарту. 54. Оса. 55. «Топільче». 56. Різтво. 57. «Яса». 58. Бона. 59. Чати. 60. Кара. 61. Псі. 62. Труба. 63. Ва. 64. Ра. 65. Іф. 66. РГ. 67. Есе. 68. Вал. 69. Сет. 70. Турне. 71. Гас. 72. Збараж. 73. Суп. 74. Кіш. 75. Жако. 76. Біла. 77. Ом. 78. МП. 79. Лом. 80. Сан. 81. Ас. 82. Почаїв. 83. Штамп. 84. Оз.

КРОСВОРД

ГОРИЗОНТАЛЬ: 4. Столиця Мавританії. 7. Погодженість, гармонія у чомусь. 8. Коротке усне гумористичне або сатиричне оповідання. 10. Символ, знак царської влади. 15. Супутник Урана. 16. Відомий французький кіноактор. 18. Країна-«чобіток». 19. Місце перебування запорізьких козаків. 20. Богиня в давньоіндійській (ведичній) релігії. 21. Легкий, приємний вітер. 22. Комаха, яка жалить. 26. Частина патрона. 27. Таємна централізована бандитсько-терористична організація. 28. Залишене під пар поле, що служить пасовищем для худоби. 29. Група виконавців із чотирьох осіб. 32. Будиночок у дворі головного будинку. 33. Трав'яниста запашна лікарська рослина родини складноцвітих. 35. Мистецтво малих форм.

ВЕРТИКАЛЬ: 1. Мішок для зберігання або перевезення вина, води. 2. Орган зору. 3. Перший український револьвер з гумовою кулею ка-

лібру 9 мм. 5. Благородний метал. 6. Чиновник, що виконує поліцейські функції в деяких західних країнах. 9. Задня частина тулуба людини від шиї до крижів. 11. Магматична гірська порода. 12. Невелика морська промислова риба родини оселедцевих. 13. Службова особа, яка очолює міністерство внутрішніх справ. 14. Армія. 16. Приреченість, фатальність. 17. Верхнє внутрішнє покриття в приміщенні. 23. Тканина. 24. Ризикована справа, шахрайство. 25. Вершкове морозиво. 30. Додатковий колір, відлив. 31. Поема І.Котляревського. 34. Початок літочислення, зв'язаний з якою-небудь історичною або легендарною подією.